

למעלה בין חו"ב דנוגה מי ישאר לה' ומי ישוטט בעולם. כִּמְה דְחָד אֲשַׁתָּאָר
 בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְתַתָּא. וְחָד אֲפֻקִין לִיה
 לְהֵהוּא מְדַבְרָא ואז כמו ששעיר אחד נשאר אצל הקב"ה למטה ושעיר אחד יוצא
 ומשוטט בעולם והולך לאותו המדבר שהוא לעזאזל, הֵכִי נָמִי לְעֵילָא, חָד
 אֲשַׁתָּאָר בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְחָד נָפִיק וְשָׁט
 בְּעֵלְמָא, לְהֵהוּא מְדַבְרָא עֲלָאָה, וְחָד בְּחָד מִתְקַשֵּׁר כִּר
 למעלה אחד נשאר אצל הקב"ה שהוא החכמה דנוגה ואחד שהוא בינה דנוגה יוצא ומשוטט
 בעולם והולך לאותו המדבר העליון שהוא הנקב של התהום הגדול ואז המעשה התחתון
 מתקשר במעשה העליון (מק"מ).

הקב"ה מוחל עוונות ישראל על ראש השעיר החי שכולל את השעיר שלמעלה
כְּתִיב כְּתוּב בַּפְּסוּק (ויקרא טז) וְסָמַךְ אֶהְרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל
 רֹאשׁ הַשְּׂעִיר הַחַי וְהִתְוֹדָה עָלָיו וְגו'. בְּגִין כִּד
 וְסָמַךְ אֶהְרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו, דְּקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְסַתְּפֵם
 עַל יָדָיו והטעם שנשלח השעיר לעזאזל הוא משום שנאמר וסמך אהרן את שתי ידיו
 דהיינו שהקב"ה שהם עשר ספירות הסכים על עשר אצבעותיו שבשתי ידיו בכדי שיהיו
 עוונות ישראל על ראש השעיר (מק"מ). עַל רֹאשׁ הַשְּׂעִיר הַחַי, הַחַי
 דְיִיקָא, לְאַכְלֵלָא הַחַי דְלְעֵילָא ומש"כ על ראש השעיר החי בדוקא
 נכתב "החי" בה' הידיעה להורות שהוא כולל את השעיר שלמעלה שהוא בינה דנוגה שגם
 עליו סומך הכהן העליון שהוא המלאך מיכאל ומתודה עליו את עוונות ישראל (מק"מ).

אחרי שהכהן התודה כל העוונות נשארו על השעיר המשתלח

וְהִתְוֹדָה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת, (ויקרא ה) כָּמֹה דְכַתִּיב הוא כמו
שמש"כ (ויקרא ה) וְהִתְוֹדָה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ [צב].
וְאוֹקִימָנָא עָלֶיהָ, דְאִתְדַבֵּי בַר נָשׁ וְאַשְׁתָּאֵר עָלֶיהָ כָּל
הַהוּא חוֹבָא ולמדנו שמש"כ "עליה" הוא בא להורות שהאדם נטהר ע"י הוידוי ואז
 נשאר כל אותו העון על הקרבן שהתודה עליה. **אוּף הַכִּי וְהִתְוֹדָה עָלָיו,**
בְּתַר דְאֹדֵי בְּהֵנָא בְּגִינֵיהּ דְיִשְׂרָאֵל וכך כאן מש"כ והתודה עליו
 פירושו שאחרי שהכהן התודה בשביל ישראל, **עָלָיו: כְּלוּמַר, יִשְׁתַּאֲרוּן**
כְּהוּ עָלָיו אז נאמר "עליו" דהיינו שישארו כל העונות על השעיר המשתלח.

השעיר לעזאזל ביוה"כ לא נכלל באיסור של ולא יזבחו עוד את זבחיהם
 לשעירים

אָמַר יְיָ רַבִּי אַבָּא לרשב"י, אִי הַכִּי וְהָא פְּתִיב וְלֹא
יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זְבַחֵיהֶם לְשַׁעִירִים אמר לו ר' אבא לרשב"י

אם כך ששולחים את השעיר לסט"א וזה נראה כאילו מקריבים לו קרבן אז קשה שהרי כתוב

אור הרשב"י

שלם לו ופיסו עד שנתרצה לו חברו אין מתכפר
 לו עד שיעשה תשובה ויתודה, כמו שכלל כל
 זה באמרו מכל חטאת האדם והתודו, וודוי זה,
 שהוא ודוי דברים כאמרם ז"ל שצריך להתודות
 בשפתיו מה שנמר בלבנו, הוא הדבר הכללי
 לכל העברות.

[צב] ואיתא בחיבור התשובה למאירי על מש"כ
 והתודה אשר חטא עליה, להורות שאין העון
 מתכפר בקרבן אלא על ידי התשובה והודוי,
 וכן בדרך זה כל מחויבי מיתת ב"ד או מלקות
 או איזה ענש לא יתכפר לו עם הענש עד
 שיעשה תשובה ויתודה, וכן החובל בחברו או
 שהזיק את ממונו או שהקניטו, אף על פי שכבר

ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים ואיך אתה אומר ששולחים את השעיר לסט"א,
אָמַר לִיָּה שְׂאֵנִי הֶכָּא, דִּהְתָּם לְשַׁעֲרִים הָוּוּ קָרְבִּין
קָרְבָּנָא אמר לו רשב"י שכאן הדבר שונה כי שם היו מקריבים ממש לשעירים,
וּבְגִין כִּדְ לָא כְּתִיב וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זְבַחֵיהֶם
שַׁעֲרִים, אֶלָּא לְשַׁעֲרִים, דִּהְתָּם לְשַׁעֲרִים הָוּוּ עֲבָדֵי
פּוֹלְחָנָא, וְשׁוֹלְטָנוּתָא ולכן לא כתוב בפסוק ולא יזבחו עוד את זבחייהם
שעירים שמשמע שגם שעיר יוד"כ בכלל אלא כתוב שלא יזבחו "לשעירים" דהיינו ששם
היו עובדים ממש לשליטת השעירים ולכן נאסר להקריב לשעירים. **וְהֶכָּא וְנִשְׂא**
הַשַּׁעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָם, וְקָרְבָּנָא לָא אֶתְעָבִיד
אֶלָּא לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אבל כאן לא מקריבים ממש לשעירים אלא רק
הוא בבחינת ונשא השעיר עליו את כל עונותם דהיינו שהקרבת לא נעשה אלא לקב"ה
ואח"כ הוא ציוה אותנו לשלוח את השוחד הזה לעזאזל ולכן הוא לא בכלל איסור זה
(מק"מ). **תָּא חַוִּי, דְּבִגְיֵנִי קָרְבָּנָא מִתְּבַסְמָן עֲלָאִין וְתַתְּאִין,**
וְדִינָא לָא שְׂרִיא וְשִׁלְטָא עֲלֵיהּ דִּישְׂרָאֵל ואומר רשב"י בא וראה
כי מחמת הקרבנות מתבסמים ונמתקים העליונים והתחתונים כי זוהי תכלית הקרבנות שהוא
למתק את הדינים ולקשר את העולמות ולכן הדין לא שורה ושולט על ישראל.

כל דבר הנעשה למטה בעוה"ז העושהו צריך להיות ראוי לאותו הדבר כדוגמת
הכהן הראוי שתתקיים הברכה על ידו

תֵּאָנָא, למדנו שכתוב **וְשַׁלַּח בְּיַד אִישׁ עֵתִי הַמִּדְבָּרָה. מֵהוּ**
אִישׁ עֵתִי ושואל, מי נקרא איש עתי. **אֶלָּא רָזָא דְּמִלָּה**
הַכִּי הוּא (דף ס"ג ע"ב) **בְּכָל מָה דְאַתְעָבִיד, בְּעֵי בַר נָשׁ זְמִין**
לְהָהִיא מְלָה אלא סוד הדבר כך הוא, שבכל דבר שנעשה למטה צריך האדם
העושהו להיות ראוי ומזומן לאותו דבר. **אֵית בַּר נָשׁ דְּבִרְכָתָא**
אַתְקִיִּים עַל יְדֵיהּ יְתִיר מֵאַחֲרָא שהרי יש אדם שברכותיו מתקיימות
יותר מאחרים מפני שהוא מסוגל ומזומן לברך יותר מהאחרים (רמ"ק). **תָּא חַזִּי, מָה**
כְּתִיב בֵּיהּ בְּכֹהֲנָא ובא וראה שמה כתוב אצל הכהן, (משלי כב) **טוֹב עֵינַי**
הוּא יְבוֹרֵךְ [גז] ודרשו חז"ל, **אֵל תִּקְרֵי יְבוֹרֵךְ, אֶלָּא יְבוֹרֵךְ,**
בְּגִין דְּהוּא תָּוּה זְמִין דְּיִתְקִיִּים בְּרִכָּתָא עַל יְדֵיהּ בְּהֵאִי

אור הרשב"י

מאלהותו יתברך, וזה טוב עין הוא יבורך
לאותו דבר, וכן להיפך מי שהוא רע עין,
כשהוא מסתכל על הדבר ההוא ומתמיה עליו,
דהיינו מה נאה דבר זה, ועושה אותו דבר לדבר
בפני עצמו, והוא נרגז מפריד אלוף (משלי ט"ז,
כ"ח) שעל ידי הסתכלותו, נפסק אותו דבר
מהשורש ומהחיות דהיינו האלהות, כידוע
שההסתכלות עושה כלי, ועל ידי זה בא עין
הרע רחמנא ליצולן; (ליקוטי אמרים דף י"א
ע"ג).

[גז] וביאור הענין כי עין נקרא חכמה, ובאמת
ההסתכלות הוא מדריגה התחתונה של
החכמה, ומי שהוא טוב עין דהיינו חכמה טובה,
כשהוא מסתכל בדבר מביא ברכה באותו
דבר, כי כשמסתכל בדבר, יודע שהדבר ההוא
כאין נגדו יתברך, דהיינו שהוא באמת אפס
ואין בלתי אלהותו יתברך השרוי בתוכה,
דהיינו כח הפועל בנפעל) וזולתו הוא אפס, על
דרך דכתיב (שמות ט"ז, ז') ונחנו מה, על ידי
ההסתכלות כזה ממשיך חיות יותר לאותו דבר